

iuridica & legalis non fit, ſed fraudulenta & iniqua, non attenditur conditio, ſed remiſſio penitus annullatur. Quin etiam quod cum tales indifferenter diuino Officio deſuerint, etiamſi quis donationem conditionatam fecerit, & ſic illa locum habere nequeat, ſed in eius iure id, quod remiſit, remaneat: aliunde habere nequit quod ſeruitio ſuo non meruit, cui conſtat deſuiſſe. Communis ergo defectus communi eſt animaduerſione mulctandus, & ita ex eo nullus debet commodum reportare. Et quidem cum talis defectus fit, qui in detrimentum Eccleſiæ redundet, nulla alia cauſa eſt præter ipſos, & ita ipſi debent illum redditione fructuum compenſare. Quia verò contingere poteſt, vt Eccleſia non indigeat, ad alia pia opera eius benignitas deriuatur.

Aſſertio 4. Idem ſtatuentis in tacita conuentione.

61 Dico quartò. Quando nulla ante remiſſionem procedit conuentio, ita tamen ſoliti ſunt Præbendarij facere, idem dicendum eſt. Id probo: quia ibi eſt genus quoddam tacitæ conuentionis, ex qua lequitur vt in ſeruiendo magni deprehendantur defectus, quorum quidem ij ſunt cauſa, qui talem ſolent facere remiſſionem: ſi enim ſcirent omnes nihil ſibi remittendum, diligentius adſtarent. Sic ergo, dum abſunt, nequeunt mereri ſtipendium, neque alij donare ipſis illud poſſunt, quia cauſa abſentiæ ſunt, & ſic ad compenſationem tenentur Eccleſiæ faciendam, ſicut nuper arguebamus. Et hæc ratio maximè virget quando eſt expreſſa conuentio.

Aſſertio 5. Negans, cum abſentis fraus vt probabilis.

Dico quintò. Si nullà præcedente conuentione modis dictis aliquis diſtributiones ſibi debitas remittat gratis, probabiliter ſuſtineri poteſt id eſſe licitum & validum. Sic Gabriel, Nauarrus, Honcala, & Sandoral, apud P. Thomam Sancium numer. 2. citato. Et probatur: quia Concilium eam videtur remiſſionem tantum damnare, quæ fraudulenta eſt, & colluſionem importat, vt indicant verba illa. Quæ colluſione aut remiſſione excluſa: remiſſio enim addita eſt ad exponendum quid nomine colluſionis ſignificatum vellet, vt fit remiſſio mutua, quæ eo ipſo fraudulenta eſt. Et ita videtur intellexiſſe Limenſe Concilium, vt illa eiſdem declarant verba: Teneatur in conſcientia reſtituere, qui fraudem fecit. Pro quo P. Filliucius Tract. 41. num. 51. & P. Palaus Tract. 7. Diſput. 3. Puncto 9. §. 13. num. 2. & alij citandi.

Robur additur ex recepta doctrina.

62 Quod roboratur ex ſententia grauium Scriptorum, quos adducit & ſequitur P. Sancius ſupra Dub. 109. P. Filliucius & P. Palaus locis dudum citatis, quibus adde Dom. Eſcobar à Corro Tractatu de Horis Canonicis, Quæſt. 5. §. 2. n. 209. & Trullench Lib. 1. Cap. 8. Dub. 16. numer. 405. iuxta quam, ſi Præbendarius reſtituat diſtributiones cum pacto de donando poſtea, donationem valet, quia reuera idem eſt acſi non reſtitueret: ſi verò ſine fraude reſtituat, & alter ſine dolo aut metu reddat ex intuitu amicitæ, remiſſio valida eſt. Etiamſi extant apud Theſaurarium, ſed iam designatæ. Quæ eſt celebris doctrina Gloſſæ in Cap. Statutum, de Reſcriptis in Sexto, licet in alia materia, ad quem tamen reſolutionem ſe remittit in citato Cap. Conſuetudinem, verb. ſuas: ſic enim ibi: Quod ſi illi, quorum lucro prædicta celebant, remittant; numquid eſt Canonicus abſolutus? Satis videtur quod ſic. Inſtit. de rerum diuiſ. §. Per traditionem; cum hic non ſit additum remiſſionem non

Gloſſa celebris pro eodem.

prodeſſe, vt ſupra eodem lib. de Reſcriptis, ſtatutum, §. antepenult. Hæc Gloſſa, quæ in allegato Capite, vbi remiſſio ſubmouetur, donationem eſt validam & affirmat & probat, quia remiſſio eſt donatione facilior. Sed certè, licet facilior fit, quia eſt rei non apprehenſa, eſt tamen genus quoddam donationis. I. Peculium, in principio D. de peculio, vbi Bartholus: & in caſu noſtro eiſdem omnino conſiderationis: quia cum Præbendarius ſumat dandas ſibi ſtatim diſtributiones ab ſque vlla difficultate, quaſi in poſſeſſione earum eſt, & ita cum eas remittit, nihilo minus facit, quam ſi poſt apprehenſionem eas Collegæ ſuo donaret. Sicut ergo hoc verofiſimiliter licet, ita & illud. Vnde nec designatio portionis videtur neceſſaria. Neque aliter accipiendum quod in Declaratione Cardinalium habetur, dum dicitur non poſſe aliquo prætextu diſtributiones donari aut remitti, & qui illas receperit, teneri ad reſtitutionem: loquitur enim de donatione factâ à Capitulo, aut ab Epilcopo; ex quibus hic nequit dare quod ſuum non eſt, ſed Præbendariorum, quibus accreſcit: Capitulo autem per modum talis id etiam præſtare nequit, quia ſic decernente maiori parte, inuiti aliqui priuarentur: & quia, cum à Capitulo fit, tacita videtur eſſe conuentio, vt omnibus ea faciat indulgentia, quam omnes ſic liberaliter præſtant.

Declaratio Cardinalium vt accipienda.

63 Dico ſextò. Sententia, quam tenent Emmanuel Rodericus, Vega, Sandoual, & alij, ac probabilem reputat Moneta, Naldus autem & Bonacina probabiliffimam, vt videri poteſt apud P. Palaum ſupra num. 5. minimè videtur probanda, quatenus affirmant Conſilium Tridentinum ſolum decernere circa diſtributiones in poſterum amittendas, ſi debita aſſiſtentia deſuerit, non verò circa iam amiſſas, ad quas, qui adſtitit, proximum habet ius: quam diſtinctionem improbant Nicolaus Garcia, Menochius, & Bonacina, quos adducit & ſequitur P. Palaus ſupra num. 6. qui dum num. præced. aſſerit Naldum eam probabiliffimam reputare, omnino deceptus eſt, quia in loco ab eodem, ſicut eſt apud Bonacinam, allegato, ſcilicet verb. Diſtributio num. 3. nihil tale habet, ſed ſuam ſententiam hiſ verbis proponit: Diſtributiones quotidianæ in caſibus, in quibus in abſentia non percipiuntur, non poſſunt per Capulum remitti aut donari ipſi abſenti; neque is, ſic eas accipiens, faceret ſuas. Sic ille. In quo & lapſus apertè Bonacina dum Diſput. 2. de diuino Officio &c. Quæſt. 5. Puncto 7. §. 1. num. 5. affirmat Naldum ſententiam Emmanuelis & aliorum ſequi loco citato. Quæ licet non multum ad rem facere videantur, omittenda non fuerunt, vt & de veritate conſtet, & Auctores eam, quæ opus eſt, diligentiam ſtudeant adhibere, neque alijs facile credant ſæpius in errore deprehendiſſis. Ratio autem Aſſertionis illa eſt, quia & in amiſſis diſtributionibus poteſt eſſe colluſio à Concilio reprobata: vt ſcilicet omnes ſibi inuicem remittant: & aliquando in amittendis de futuro poteſt fraus deſſe, quam diximus Concilium remouere, vt ſi quis amico dicat ſe numquam rigorem cum eo in ſequendis diſtributionibus ſeruaturum, quem ſciat non propterea præſentiam diuinis Officijs ſubſtracturum, ſed quia aliàs ei libebit, abſuturo equidem etiamſi eſſet annua Præbendæ commoda perditurus.

Aſſertio 6. Sententia quadam de diuerſitate diſtributionum improbat.

Illuſtratio.

Fus.

Concilium Limenſe de quibus locutum.

rus. Et Concilium quidem Limenſe non videtur de remiſſione amittendarum de futuro locutum, vt ex eius apparet verbis. num. 57. adductis, neque quod nondum eſt, propriè remittitur aut donatur. Addo diſtinctionem illam quoad effectum, de quo agitur, nullius eſſe momenti. Nam ſi remiſſio amittendarum nulla eſt: quando re ipſa contigit amiſſio ob negatum ſeruitium poterit Præbendarius remittere & donare non virtute prioris promiſſionis, ſed quia iam eſt illarum dominus. Si inſtes non eo ipſo quod dominus ſit poſſe pro libitu diſponere, quandoquidem parte ſuæ Congruæ detractâ, reliquum debet in opera pietatis expendere. Contra eſt, quia diſtributiones eum eo onere tranſeunt ad Collegam, quod de illis etiam diximus num. 22. quæ tota Præbenda non ſunt: neque eſt, vt ſupponimus, fundamentum aliquod peculiare, propter quod de contrario expendendi modo poſſit condonator ſuſpicari.

CAPVT IX.

Permiſſæ vacationis menſibus an Præbendæ fructus debeantur. Et quid ſpeciale circa Indicos Præbendarios.

Aſſertio 1. Præbendæ certo debent à diſtributionibus diſtinctam.

64 Dico primò. Vbi Præbendæ diſtributionibus diſtincta eſt, non eſt dubium illam menſibus debent præſtari. Sic communiter Scriptores, qui circa diſtributiones tantum quaſtionem mouent, aliud vt indubitabile ſupponentes, iuxta Iuris diſpoſitionem, ac præſertim Concilij Tridentini Seſſione 24. Cap. 12. de Reformat. vbi generaliter ſupponitur abſentes Præbendæ fructus facere ſuos. Aliàs non eſſet æſtimabile beneficium, quod Eccleſia ad leuamen laboris indulget, cum Præbendarij ſubſidio ad vitam competentem careant, quod & indecorum eſſet alijs modis quaeritare. Si dicat ſibi illos imputare debere, qui ſponte recedunt. Contra eſt: quia durum inde Eccleſiæ ſeruitium redderetur, cum vacationis nihil ſuppeteret iis, qui Choro manè & vespere intereſſe deberent, & diebus præcipue feſtis, in quibus alij ſolent à labore continuo feriari. Pro quo Declaratio Cardinalium circa citatum Caput die 5. Iulij 1598. verbis illis: Prout fruuntur in dictis tribus menſibus omnibus fructibus ſuarum Præbendarum, cum pro præſentibus & intereſſentibus habeantur in iure.

Aſſertio 2. Diſtributiones probabiliter debent.

65 Dico ſecondò. Quando diſtributiones diſtinctæ ſunt, probabilis eſt illas debent trimeſtri, aut alio ſtatuto vacationis tempore. Vt non debeantur, faciunt Declarationes Cardinalium, ex quibus eſt dudum citata, dum in ea ſic ſubditur: Memoramen poteſt ſui dictis diſtributionibus, quando iſtæ diſtributiones ſunt diſtinctæ à Præbendis. Idem habetur in alia 17. Iulij 1597. ſed ſtrictiori, dum ſic ait: Congregatio Concilij cenſuit non licere Canonicis prætextu immemorabilis conſuetudinis ultra tres menſes quorannis ab Eccleſia abeſſe, neque eo trimeſtri tempore poſſe abſentes quotidianas percipere: quippe quod huiusmodi immemorabilis conſuetudo vtroque caſu ſublata eſt Decreto Capituli 12. Seſſio. 24. Facit in-

Cardinalium Declarationes.

ſuper quòd cum diſtributiones intereſſentibus tantummodò debentur ſint, & ita Sacri Canones ſtatuant, exceptio abſentium, vt genio indulgeant temporis ſpatio permiſſo, nullibi reperitur. Et ita tenent. Naldus verb. Diſtributiones, num. 3. innixus præſatæ Declarationi conſuetudinem etiam remouenti. Diana ſtatim allegandus, pro ſe adducens non paucos. Tenent item alij, quos adducit Bonacina Diſput. 2. de Officio diuino in Choro &c. Quæſt. 5. Puncto 6. numer. 7. Et etiam Trullench Lib. 1. Cap. 8. Dub. 3. num. 5. Quòd verò debentur ſint, probat Bonifacij Octauij Conſtitutio, quam Concilium Tridentinum innouat citato Cap. 12. dum diſtributiones etiam non intereſſentibus conceduntur, quando adest iuſta & rationabilis corporalis neceſſitas. Talis enim debet exiſtimari, quæ in vacationibus iſtis interuenit, ſine quibus Chori labor valde moleſtus redderetur: pro quo Bonacina eruditè diſcurrit num. 7. citato ex quo P. Palaus Tract. 7. Diſput. 3. Puncto 9. §. 12. num. 4. alijque apud Dianam Parte 10. Tractatu 11. Reſolut. 58. Et ante illos P. Thomas Sancius Lib. 2. Conſil. Cap. 2. Dub. 103. num. 2. qui iſtam tenet ſententiam, ſed cum limitatione, quando ſcilicet ſtatuta Eccleſiæ illas Præbendariis concedunt; vnde videtur ſupponere abſolutè non debent. Verum limitatio non videtur abſolutè adhibita: quandoquidem, ſi per Concilium non eſſet ius ad illas, non poſſent per ſtatuta concedi, quæ diſpoſitioni Concilij contraria eſſe nequeunt, cum in eo ſic addatur: Non obſtantibus quibuscuſque ſtatutis & conſuetudinibus. Quia verò dubium aliquod circa mentem Concilij eſſe poterat, dum trimetre abſentiæ concedit, ſic ſubdit citatus Auctor poſt adductam rationem, de qua nuper: Item, quia ſic uſus interpretatus eſt. Hac ergo de cauſa poſſunt ſtatuta fieri, quæ ſint Iuris circa hoc interpretationes cum obligationis vi. Et ita tenere nonnullos ait maximè doctos Recentiores. Videtur etiam ſic tenere P. Palaus, qui cum permiſſionem ſolitam approbet lucrandi hiſ diebus diſtributiones, ex fructibus groſſæ arguit, quos certum eſt lucrari abſentes, cum in omnibus eadem ratio inueniatur. Nec diſſentit Bonacina, qui non ſolum ratione conſuetudinis legitime præſcriptæ, quadragenariæ inquam, id licere affirmat. Sed etiam ratione Conſtitutionis: vnde id currit, quòd de Statutis dicebamus, pro quo & alios adducit.

Conſ. Bonifacij VIII.

P. Sancius.

Statuta circa Decretum Trid. quomodo fieri queant.

P. Palaus.

Bonacina.

Declarationes Cardinalium non eſſe contrarias.

66 Et hæc ad probabilitatem fatiſ, ſi addamus Declarationes Cardinalium non eſſe contrarias, quibus Doctores aliqui apud Bonacinam, quos & ſecutus P. Palaus, ita reſpondent, vt procedant quando conſuetudo non eſt legitime præſcripta per lapſum 40. annorum: quòd quidem minus apparet verofiſimile, quia dubitatio non eſt propoſita ſub tali formâ, quòd ſcilicet quadragenaria conſuetudo nondum eſſet præſcripta: ſic enim alia erat adhibenda reſponſio, quia de conſuetudine non ſolum antecedente Concilium, ſed ſubſequentem illius Decretum agebatur. Ex quo fit Declarationem dictam minus congruam eſſe, vt potè quæ propoſita non fecerit ſatis quaſtionem. Præterquam quòd etiamſi hoc de priori Declaratione concedatur, in qua de conſuetudine agitur: in poſteriori id locum non habet, quia in illa de conſuetudine nihil, vt

conſtat ex illius tenore, *num. preced.* adducto. Aliter ergo reſpondendum; & ita dico Declarationem priorem tantum ſibi velle vt ratione immemorialis conſuetudinis, quæ ſublata eſt per Concilium, non liceat quotidianas diſtributiones recipere: quod verò ex alio titulo liceat, Concilium neque negat, neque affirmat, id Eccleſiarum ſtatutis poſt Concilium conditis, aut opinionum diuerſitati relinquens. Poſterior autem valde difficilem reſolutionem videtur continere, quia in eâ ſic habetur: *Illis tribus menſibus à iure conſeſſis non eſt aſſignanda cauſa abſentia, quæ quibus vult abſeſſe cum licentiâ ſui Prælati imperata à Decano, vel Præſidente in Choro, & ſui quibusdam nouis diſtributionibus per Episcopum impoſitis, quibus fruuntur in dictis tribus menſibus omnibus fructibus ſuarum Præbendarum; cum pro præſentibus & intereſſentibus habeantur de iure.* Sic Congregatio, ex quibus conſtat Præbendarios dictis tribus menſibus diſtributiones lucrari ab Episcopo impoſitas, quia pro intereſſentibus habeantur de iure. Quæ ratio probat etiam diſtributiones alias ex maſſa fructuum detractas, & certas alias, ſtatæque lucrari: quia ſcilicet pro intereſſentibus habeantur de iure, quibus omnes illæ debentur. Cum ergo hoc ita ſit, quomodo addi ſtatim potuit: *Nemo tamen poteſt ſui dictis diſtributionibus, quando iſte diſtributiones ſunt diſtinctæ à Præbendis.* Siquidem diſtributiones, de quibus præceſſerat fermo, diſtinctæ à Præbendis erant, cum dicantur nouiter ab Episcopo impoſitæ & volentes ſe abſentare, iſdem frui debere, *Sicut fruuntur omnibus fructibus ſuarum Præbendarum.* Et præterea reſpectu omnium eadem eſt ratio, quia pro intereſſentibus habeantur. Cum ergo difficilis reſolutio ſit, & aliqualem videatur compugnantiam præſeſſere, non eſt multum eidem iſiſtendum, quando præſertim vſus, vt diximus, mentem ſit Concilij interpretatus. Et hoc pro explicatione ſatis, ne videantur paſſim ad defectum auctoritatis confugere, dum Declarationes dictæ authenticæ non probantur. Pro quo Diana denuò *Parte. 1. Tractat. 8. numer. 5. 4.* apud quem aliqui dicunt non obligare, dum non publicantur, & ſeruari mandantur. P. Dicatillus *Tractatu de Penitentia, Diſputat. 10. numer. 254.* & ſeqq. omnino videndus, Thomas Hurradus *Tractat. 3. Reſolut. 45.* apud quos Vrbani VIII. Decretum, & P. Eſcobar de Mendoza *Tom. 1. Lib. 5. Cap. 12. Problem. 3.*

Illarum quedam cauſis reſoluitio.

De illarum auctoritate in genere.

Aſſertio 3. affirmans abſolutè cū Præbendis in diſtributionibus eſt conſuetudo.

Declaratio Card.

Aperta ratio.

67. Dico tertio. Quando diſtributiones diſtinctæ à Præbenda non ſunt, vt in Indijs abſentes diebus conſeſſis illas integrè lucrantur. Ita habetur in Declaratione Cardinalium, de qua nuper, verbis illis: *Nemo tamen poteſt ſui dictis diſtributionibus, quando iſte diſtributiones ſunt diſtinctæ à Præbendis.* Exceptio enim firmat regulam in contrarium. Et ratio videtur aperta: quia aliquid lucrari deberet reſpondens Præbendæ: atqui nihil tale eſt à diſtributionibus diſtinctum: debet ergo lucrari illud. Si dicas lucrari duas tertias partes, ſicut de abſentibus cauſa ſtudij cenſent aliqui, vt vidimus *num. 41.* pro quo & extat Declaratio Cardinalium circa *Cap. 1. Conſil. Trid. Seſſione 5. num. 25.* contra eſt quòd in primis illud multi negant, vt videri poteſt apud Dom. Solozanum *ibidem* adductum. Deinde. Ibi eſt ſpecialis ratio, quia non videtur æquitati conſonum

vt qui non laborant, laborantibus in perceptio- ne fructuum exequantur: in caſu autem noſtro par eſt Præbendariorum omnium conditio, quia omnibus recreationis cauſa recedentibus paria emolumenta proueniunt: & hinc eſt eum, qui ob perpetratum crimen priuatur diſtributionibus, non ob id videri priuatur fructibus, quando diſtributiones à Præbenda diſtinctæ ſunt: ſi autem non ſit diſtinctio, priuatus diſtributionibus, etiam fructibus eſt priuatus, & e contra, iuxta Doctores, quos adducit & ſequitur Bonacina *Diſput. de Officio diuino, Quæſt. 1. Puncto 1. numer. 5.* Sicut ergo in penalibus integra venit portio, ita & in fauorabilibus: pro quo videndus idem *ſupra, Quæſt. 5. Puncto 4. num. 4.* & alij apud ipſum. Eſt præterea in Indijs ſpecialis ratio, quia illorum Præbendarijs breuius vacationum tempus conceditur: Et præterea facit pro eo grauium ſcriptorum ſententia, quos citat & ſequitur P. Thomas Sancius *Lib. 2. Conſil. Cap. 2. Dub. 110. num. 2.* iuxta quam, ſi conſuetudo induxerit vt dentur diſtributiones quotidianæ abſentibus in eo caſu, quo de iure dubium eſt; an abſentibus debeantur, & ſit legitime præſcripta, valet. Atquæ in Eccleſiis Indijs ita accidit, ſic enim tenet pluſquam quadragenaria conſuetudo; vnde licet dubium aliquod de iure ſit: illud debet penitus conſopiri.

Ex receptâ doctrinâ vtgetur.

Pro Indijs aliqua ſpecialia.

Roboratur ex aliorum verofimilitudine ſententia.

Et Nauarrus alia, de die pro barba, de qua diſcurſus.

P. Palaus.

68. Facit item quod cum alijs tenet citatus ſcriptor *num. 3.* & nonnullis etiam citatus Bonacina *ſupra, Puncto 6. num. 4.* quòd ſcilicet ſi ex peculiari cauſa in aliqua Eccleſiâ inducitur conſuetudo, vt abſentibus diſtributiones tribuantur, quæ quidem cauſa iuſta ſit, valida ſit habenda, vt ſi ratione ſtudij, vel ad breue tempus. Quis autem non videat in caſu noſtro rationabilem cauſam inueniri. Poſſet etiam adduci ſententia Nauarri *de Oratione, Cap. 5. num. 22. & Cap. 21. num. 64.* iuxta quam licita eſt conſuetudo, quæ in aliquibus Eccleſiis Hiſpaniæ viget, quam non eſt mirum Indicas æmulari, quæ in hoc ſe putant meliora chariſmata æmulari; vt Præbendarij ſingulis menſibus vnum vel duos dies vacationis aſſumant pro barba ratiſone; & in illis diſtributiones lucrantur. Sed conſuetudinem talem improbant alij, quos adducit & ſequitur P. Palaus *Tractat. 7. Diſput. 3. Puncto 9. s. 12. num. 18.* cui non reſpondet ſummarius, in quo ſic dicitur: *Conſuetudo aſſumendi ſingulis hebdomadibus vnum vel dimidium diem recreationis pro ratiſone barba, non ſatis mihi probatur.* Sic ibi. Supponit ergo talem eſſe conſuetudinem: cum tamen in textu id ponat, quod vidimus. Videtur ergo totum illud per conſuetudinem haberi. Quæ quidem ſi diem integrum ſingulis hebdomadibus induxerit, intoleranda eſt, cum ad functionem illam breue ſufficiat ſpatium, & ſint etiam non breuia, quæ poſt aſſiſtentiam in Choro ſuperſunt. Quæ ratio probat etiam neque dimidium eſſe neceſſarium diem. Quia verò Eccleſiarum, in quibus docti & pijs ſedere Prælati, Præbendarij item notæ probitatis & doctrinæ ſeruierunt, non eſt penitus reprobanda conſuetudo: ſi quidpiam moderatum, circa hoc inductum ſit, debet vtique vt non penitus abſonum tolerari. Pro quo facit id, quod iuxta plurium ſententiam nuper eſt dictum, valere inquam conſuetudinem, quæ ad breue tempus lu-

crum

trum diſtributionem indulget. In caſu autem de quo loquimur, non ſolum breuis temporis indulgentia eſt, ſed cauſa etiam aliqualis, quæ eſſe ſola non eſſet ſufficiens, iunctâ temporis breuitate poteſt ſufficiens iudicari.

Ex conſuetudinibus circa arguitur, quæ reſoluitur.

P. Palaus.

69. Et quidem cum alia multò maioris conſiderationis conſuetudine poſſint in materiâ præſenti firmari, non eſt cur circa prædictam indulgentiam, quando moderationem habet debitam, hæreamus. Videatur P. Palaus *Puncto 12. citat. numer. 2. & ſeqq.* vbi hæc omnia concedit. Poſſe ſcilicet vacationem trimetri maiorem introduci, & in illâ diſtributiones Præbendarios lucrari: & regulariter præſumendum eſſe cauſam eſſe rationabilem, ſi conſuetudo Prælatiſ videntibus & non contradicentibus obſeruetur. Quatuor menſium vacationem in multis Eccleſiis licitè per- mitti, & in illis lucrum diſtributionum Præbendariis obuenire; ſicut & cum Pontifici aut Episcopis aſſiſtant, ſtudijs dant operam, ſuam iurisdictionem viſitant, & alijs negotijs vacant, ob quæ abſentia cum fructuum perceptione conceditur. Item, qui tempore diuinorum Officiorum Miſſam in Eccleſiâ celebrant, etiamſi ex ſolâ deuotione: qui Confeſſiones audiunt: qui peregrinationem aliquam inſignem obeunt: qui per 40. annos ſeruierunt: & qui Matutino intereſſentes, tantum lucrantur quantum alij totius diurni Officij pondus ſuſtinentes. Quòd obligatio aſſiſtendi per alium impleatur, & vnus Præbendarius pro alio ſuppleat, & fructus ac diſtributiones primi anni hæredibus defuncti concedantur. Præbendarios non obligari ad Matutinum, cum horâ intempeſtiuâ dicitur. Præbendæ fructus lucriferi aſſiſtendo paucis per annum diebus in Choro, aut vni Horæ diebus ſingulis: id quod in multis Eccleſiis Hiſpaniæ ſic vſus venit. Hæc ille ex alijs, & præſertim ex Bonacina, quæ multò maioris ſunt: quam quòd præbendarijs moderatum aliquod ad effectum prædictum ſingulis hebdomadibus tribuatur. Quod ſi re ipsa neceſſarium non ſit, honeſti laxamenti finem habeat eo titulo colorati.

Spectalis quaſtionis reſolutio, ex qua & vſus rationi.

Exemplum de reſeptione hoſpitiſ non exactè obſeruat.

70. Et hoc modo explicata dicta conſuetudine, facilius ſit ſatis quaſtionem, quam mouet P. Sancius *ſupra, Dub. 97.* vbi quaerit, an cum Canonice ſe excuſat à Choro cauſa radendæ barbae, ſi id non faciat diuini Officij tempore, ſed alio, vt nocte, poſſit diſtributiones illius temporis lucrari. Circa quam Nauarrus negatiuè reſpondet in *Cap. Quando, Hiſpanæ ſcriptionis Cap. 5. num. 19.* & poſtea affirmatiuè *Capire eodem Latino, Cap. 5. numer. 21.* Quod & ſequitur P. Sancius, quia nihil ſubtrahit cultui diuino, cum poſſet veſpere, Horarum tempore id feciſſe. Vbi & exemplum addit excuſationis ob hoſpitiſ receptionem. Primum autem illud ex datâ explicatione iuſtificari melius poteſt; quia ſcilicet laxamentum illud eo titulo cohoneſtat. Quòd ad hoſpitem autem atinet, non video quomodo itare poſſit. Nam ſi ſciebat hoſpitem nocte venturum, quid hoc ad excuſationem aſſiſtentia diuina? Si neſciebat quâ horâ venturum, iam eſt neceſſitas verè impediens ob incertitudinem; & ſic non eſt locus quaſtionem, dum quaeritur, *An cum Canonice excuſatur à Choro, cauſa verè neceſſaria, at illa verè non impediunt aſſiſtentiam Chori,*

teneatur reſtituere diſtributiones. Ex prædicta autem explanatione noſtra, prior illa quaſtio in terminis difficilioribus ſoluitur: *An ſcilicet is, cui ſingulis hebdomadibus ſpatium aliquod pro barba expolenda conceditur. Si id non faciat, niſi ſemel aut bis in menſe, poſſit nihilominus diſtributiones ſingularum hebdomadarum lucrari.* Affirmatiuè enim reſpondendum eſt, quia id poteſt titulus honeſti laxamenti iuſtificare. Vbi & addi poteſt ratio, à Patre Sancio reddita, quòd ſcilicet ex eo diuino cultui nihil detrahatur.

Coniunctis alterius enodatio.

CAPVT X.

Quædam aliæ obligationes circa Præbendarios Indicos percurruntur.

71. Deo primò. Præbendarij Indici vt diſtributiones integrè lucentur, canere in Choro debent, quando cantus non eſt harmoniacus, tunc enim recitando ſatisfaciunt, aut ibi, aut alibi. Probatur Primò ex generali obligatione Præbendariorum, quam recognoſcunt communiter Doctores, quos adducunt & ſequuntur Bonacina *Diſputat. 1. de Officio diuino, Quæſt. 3. Puncto 2. s. 1. num. 16.* Dom. Eſcobar à Corro *Tractatu de Horis Canoniciſ, Quæſt. 3. s. 6. numer. 7.* Vnde minus conſequenter locutus *Quæſt. 9. s. 2. numer. 92.* vbi ait per ſolam aſſiſtentiam lucrari. Videndus etiam *numer. 49.* P. Suarez *Tom. 2. de Religione, Tractat. 4. Lib. 4. Cap. 12. num. 8. & 9.* P. Leſſius *Lib. 2. Cap. 34. numer. 185. & 186.* vbi ſecluſa conſuetudine, quam remouendam cenſet, à Prælatiſ obligationem ex iure, & primaria inſtitutione recognoſcit. Sicut & P. Bauny *Tom. 1. Tractat. 11. Quæſt. 17.* & in *Praxi Beneficiorum, Diſputat. 15. Quæſt. 23.* quæ per errorem typographi eſt 24. s. *Septimo, Decreto,* vbi hanc ſtatuit Aſſertionem: *Decreto Concilij, Canonico non eſt ſatis cum ceteris in Choro eſſe, dum Deo laus ab his peragitur, niſi ſacræ ipſe Pſalmodiæ pro viribus vacet.* Rationes autem ſatis validas priori loco in illius comprobationem adducit Fillucius *Tractat. 23. numer. 295.* P. Pellizarius *Tractat. 5. Cap. 8. num. 25.* P. Vincentius Tancredi de Religionem, *Tractatu 3. Lib. 4. Diſputat. 5. numer. 9.* Ballæus verb. *Horæ Canonice 2. num. 13.* Diana *Tom. 1. Tractat. 12. Reſolut. 33.* Dom. Villaroël *Parte 1. Pacificæ gubernat. Quæſt. 8. Articul. 2. num. 8. & ſeqq.* Trullench in *ſpeciali de hoc Tractatu ad finem Tomi 3.* Dom. Reyna *Tom. 1. de Perſeſto Prælato, Lib. 4. Tractat. 1. Cap. 5.* vt alios omittam. Licet ſint qui negent apud Dom. Machadum *Tom. 2. Pag. 171. Col. 2.* Decretum Concilij *Conc. Trid.* citatum extat *Seſſione 24. Cap. 12. de Reformation.* vbi ſic dicitur: *Omnes verò diuina per ſe, & non per ſubſtitutum compellantur obire officia, atque in Choro, ad pſallendum inſtruo, hymnis & Canticis Dei nomen reuerenter, diſtinctè, deuoteque laudare.* Sic ibi: vbi valdè incongrua reſponſio illa fuerit, ſi quis dicat Decretum dictum ad Prælatos dirigi, & non ad ſingulares perſonas. Nam cum Concilium iubeat vt compellantur ſua obire officia, obligatio ex eiſdem officiis orta ſatis aperte deſignatur.

Conc. Trid.

Reſponſio incongrua & aſulſa.